

פרשת ראה

כיצד ניגשים ללמוד תורה

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה: את הברכה אשר תשמעו אל מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום: (דברים יא, כו-כז)

הברכה האמורה היא כאמור בפסוק, לשמוע בקול ה' יתברך, ולקיים מצוותיו, ואמרו חכמינו הקדושים שתלמוד תורה כנגד כולם, כלומר ערך לימוד התורה הקדושה הוא גבוה ביותר אצל מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, אולם הדגש כאן אשר תשמעו אל מצוות ה', זאת אומרת שגם התורה וגם קיום המצוות יהיו בבחינת לשמוע אל ה', כלומר לקיים לכבוד ה', כי ה' ציווה. ואבא היקר עטרת ראשינו רבינו יורם אברג'ל אומר, שכאשר האדם מקיים את המצוות כי ה' ציווה, ממילא הוא דבוק בה', כי ה' שמח בקיום מצוותיו, שהרי הוא מקיים אותם באהבה ובשמחה, בלי גאווה, ובלי דברים לא טובים חס ושלום.

וסיפר אבא מארי, אור עיננו רבינו יורם אברג'ל, על הרב החסיד, קודש הקודשים רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א, הוא ה"נועם אלימלך" עליו השלום, שמעולם לא היה מחשיב את עצמו לאדם צדיק וקדוש אלא תמיד היה מרגיש שהוא נמוך ושפל ומעשיו גרועים, וכולם יותר טובים ממנו.

ביום שנפטר רבי אלימלך לבית עולמו הספיד אותו תלמידו הגדול והקדוש ר' ישראל מקוז'ניץ המכונה "זי"א": דואמך כ לע והמתו לודג קוחצ קוחצ לארשי ר' תא סלוח ואר סידפסה רחאל. "צ'ינ'זוקמ דיגמה" התנהגות! וכי כך ראוי לתלמיד קדוש כמו הרב המגיד לצחוק ולהתבדח בעת פטירתו של רבו הקדוש?! אמר להם המגיד הקדוש: "תקשיבו טוב טוב ותשמעו, למה אני צוחק. הראו לי עכשיו מן השמים מה ארע כאשר הגיע רבנו הקדוש רבי אלימלך לפני הקדוש ברוך הוא ובית הדין של מעלה" - וכך סיפר המגיד:

כשהגיע רבי אלימלך לשמים אמר לו הקדוש ברוך הוא: "נו אלימלך חביבי, אמור נא לפני בית הדין של מעלה כמה תורה למדת במשך ימי חיך", אך רבי אלימלך השיב: "יסלח לי רבונו של עולם, אבל לצערי הרב לא למדתי כלום כל ימי חי". חזר הקדוש ברוך הוא ואמר לרבי אלימלך: "אם כן ספר נא לבית הדין כמה מצוות וגמילות חסדים עשית במשך כל ימי חיך", ושוב השיב רבי אלימלך: "יסלח לי רבונו של עולם, אבל לצערי הרב מעולם לא עשיתי שום מעשה טוב בשלימות, כי בכל מעשה שעשיתי ובכל מצוה שקיימתי היתה כוונתי שיכבדו אותי על כך ולא עשיתי את מעשי לשם שמים".

הוסיף הקדוש ברוך הוא לשאול מרבי אלימלך: "האם התפללת על כל פנים פעם אחת תפילת שחרית כהוגן, או לפחות הנחת את התפילין בכוונה שלימה?", אך גם על כך השיב רבי אלימלך: "יסלח לי אבי שבשמים, אך מעולם לא זכיתי להתפלל או להניח תפילין אפילו פעם אחת בכוונה שלימה".

כל כך התבייש רבי אלימלך עליו השלום, עד שמרוב הבושה פרץ רבי אלימלך בבכי מר ואמר לפני הקדוש ברוך הוא: "רבונו של עולם, הרי אני לפניך ככלי מלא בושה וכלימה, עפר אני בחיי קל וחומר במיתתי, איני ראוי לשום שכר אלא רק לעונש על רוע מעשי וחסאי המרובים". לאחר כל זאת פסק הקדוש ברוך הוא כי מאחר שרבי אלימלך כל כך הרע את מעשיו על כן עונשו יהיה לרדת לגהנם.

מיד הגיעו לבית הדין של מעלה ארבעה מלאכים כדי לקחת את רבי אלימלך לגהנם. אך לפני שהמלאכים לקחו את רבי אלימלך לגהנם קרא להם הקדוש ברוך הוא ואמר להם בלחש בלי שרבי אלימלך ישמע: ׀למילא יבר אוה שודקו לודג המכ בטיה ינא עדוי יכ ׀ידה תיבב ׀תעמשש המ לכל תוניצרב וסחייתת לא" ואין כדוגמתו בכל העולם, ורק בגלל שהוא מאוד שפל וענו הוא אומר על עצמו שלא עשה שום מעשה טוב, לכן תקחו אותו למקום מכובד ביותר בגן עדן כראוי לצדיק וקדוש כמותו".

המלאכים הרימו את רבי אלימלך והניחו אותו בעומק הגן עדן. ולאחר שהניחו את רבי אלימלך בגן עדן הוא החל להריח ריחות נפלאים וקדושים שאין כדוגמתם בעולם הזה וראה אור עצום. רבי אלימלך התפלא עד מאוד, ומרוב התרגשות פרש ידיו למעלה וצעק: "אבי שבשמים, אין רחמן כמוך, אין צדיק כמוך - אם כך נראה הגהינם שלך, כיצד אם כן נראה הגן עדן שלך!".

כשסיים המגיד הקדוש לספר לקהל את מה שראה, אמר להם: "מעתי תאמרו אתם אם אשם אנכי בכך שפרצתי בצחוק כשראיתי זאת. רבנו הקדוש רבי אלימלך היה כל כך ענו ושפל בעיני עצמו עד כדי כך שהוא היה משוכנע בצורה הברורה ביותר שאכן הקדוש ברוך הוא החליט להשליך אותו לגהינם, ולשם הוא הגיע. רבי אלימלך לא האמין אפילו לרגע אחד שמגיע לו גן עדן".

והוסיף אבא היקר עטרת ראשינו רבינו יורם אברג'ל, ואמר, שאם אנחנו רוצים להבין מעט על כל פנים על קדושתו העצומה של רבי אלימלך, נוכל ללמוד ממעשה שהיה הרבה שנים לאחר פטירתו של רבי אלימלך. באותה התקופה התארח צדיק אחד בעיר מסוימת לשבת קודש, ושמע שבאותה העיר שובת גם יהודי זקן שזכה בצעירותו להיות שמשו הנאמן של רבי אלימלך. אותו צדיק התרגש מאוד לשמוע זאת והחליט ללכת ברגליו לבית שבו נמצא שמשו של רבי אלימלך, אף שהמרחק היה גדול מאוד, כדי לזכות לשמוע מפיו איזה הנהגות של קדושה שראה במו עיניו אצל רבו הקדוש רבי אלימלך.

השמש כבר היה זקן מאוד ושכב במיטתו ורק בקושי רב יכל לדבר, אך כששמע שאותו צדיק בא לבקרו התחזק לכבודו וישב על המיטה. אמר לו הצדיק: "שמעתי שזכית לשמש את רבנו הקדוש רבי אלימלך במשך שנים רבות, וגדל רצוני לשמוע מפיו על איזה הנהגה קדושה שראית אצל רבך הקדוש רבי אלימלך".

רק שמע השמש הזקן את השם של רבו רבי אלימלך - מיד קיבל כוחות חדשים. הוא הזדקף והתחיל לספר בשמחה: "אמנם איני זוכר הרבה ממה שראו עיני אצל רבי הקדוש רבי אלימלך בגלל זקנתי הרבה, אך בכל זאת אספר לכם דבר אחד שאני זוכר היטב:

בכל ערב שבת לאחר שמורי ורבי רבי אלימלך היה טובל במקוה לכבוד שבת קודש ולובש את בגדי השבת, בחזרתו לביתו הוא היה מפשיל את השרוולים של החולצה מעל ידיו הקדושות ומכניס אותן לתוך האח הבוהרת באש גדולה במשך כחצי שעה. רבי אלימלך רצה לבדוק אם יש בידו חלילה איזה שמץ של עוון או פגם כלשהו שבגללו תאחז בו האש ותשרוף את ידיו, אך מחמת קדושתו העצומה של רבי אלימלך היו הלהבות של האש בורחות לצדדים ולא נוגעות בידיו כלל.

ומרוב הענוה הגדולה שהיתה לרבי אלימלך הוא לא העלה על דעתו אפילו לרגע שהאש לא רוצה לשרוף אותו בגלל שהוא צדיק וקדוש, ולכן כשהוא היה רואה שהאש לא שורפת אותו מיד הוא היה פורץ בבכי מר וזועק: "אוי לך אלימלך, עד מתי תמשיך להרשיע, ראה לאיזה מצב הגעת, מרוב העוונות שלך אפילו האש כבר בורחת ממך, היא לא יכולה לסבול אותך. האם לא הגיע הזמן שתעשה כבר תשובה על מעשיך?!". וכל בני הבית שהיו שומעים את דבריו הקדושים באותה שעה מיד היו עושים תשובה שלימה, ומבקשים

סליחה זה מזה ממש כמו בערב כיפור, ומתוך כך היו מקבלים את השבת", סיים לספר השמש הזקן.

ואמר אבא היקר והאהוב (והובאו דבריו הקדושים בספרו הבהיר אמרי נועם חלק שני פרשת ואתחנן), שזהו בעצם עיקר ענינו של לימוד התורה הקדושה - להכניס באדם ביטול לפני הקדוש ברוך הוא - נותן התורה - ואם חלילה חסר אצל האדם ענין זה הרי שהעיקר חסר מן הספר. {תורת רבנו יורם על הפרשה מאת החיד"א שליט"א}

שבת לום ומבורך.

